

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

7. De excusationibus à jejuniis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

invitare, nonquidem animo, sicuti dictum est, ut hospites oblata acceptent, atque completè cœnent; sed animo, ut sua hospitibus liberalitas appareat, amicitieque signa videant amici: nullo autè modo potest cogere, ut comedant. Ita Dian. p. 1. r. 9. ref. 38. alique ab eodem citati & rursus, latè p. 5. r. 7. ref. 7. ex Hurtado. Ratio prior dicti est, quia ea obligatio; & invitatio eodem modo tunc se habet, ac modò dicta subministratio, & prolatio ciborum, apparet enim clarè esse merum urbanitatis signum: & ex alia parte ex se opus indifferens, cum invitentur amici ad comestione, quæ sit merum jentaculum; non ad omnia devoranda. Ratio posterior dicti est, quia si urgeret absolute (nam urgere expressè ad solum jentaculum, non esset, ex ullo capite culpa) urgeret ad actionem hanc, & nunc moraliter peccaminosam.

12. Diximus quartò, lacticia etiam posse ministrare, eaque offerre hic, ubi viget usus Bullæ Cruciatæ. Ita Sanchez l. 5. conf. c. 1. d. 16. n. 3. Ratio est, quia sensus offerentis semper intelligitur conditionatus, ut scilicet ea qui comedat, si licitè potest. Quid si certò sciatur accubens carere Bulla, & tamen sine necessitate ea manducaturus; Sanchez ibi docet non posse, quando est dubium an accubentes habeant Bullam; unde sequitur multò minùs posse, quando est certum. Sed profectò, si sit dubium, potest; quia in dubio nemo est judicandus immemor esse suæ salutis; at si sit certum, non poterit, nisi iusta, ac proportionata urgeat causa: quia tunc sine causa excusante esse offendiculo ipsi proximo ad illud peccatum, quod facillè removerè posses: facillè enim posses, si causa nulla te ad ea ministranda cogeret.

13. Diximus quintò, si invitans commodè potest, ut, si nec inurbanitatem sibi exprobandam, nec aliud malum timeat, multò magis si speret futurum, ut sua monitione invitati ab illa peccaminosa refectioe se retrahant, obligari ex Charitate ostendere se ex parte sua eos cibos præparasse quidem, obtulisse, ad eosdemque invitasse: ceterum velle, ut quisque suæ conscientie consulat. Ratio est, quia tunc Charitas dictat, ut quia facillè potest peccato proximi occurratur.

14. Diximus denique sex ad uberiorem doctrinam, Patrem hunc familiæ nullo modo carnes parare, ministrare, vel ad eas invitare accubentes posse: Ita Laym. Less. mor. cit. quia tunc (ut supponimus) peccarent invitati eas comedendo; quare sine ulla causa; neque enim ratio hospitij causam dat, ut diebus jejuniij carnes apponantur cooperaretur Paterfamilias ejusmodi peccato. Non sic accidit cauponi, inter hæreticos, & Catholicos degenti; à suo enim officio fortasse in quibusdam casibus excusabitur, ministrando simul carnes, & cibos quadragesimales tempore jejuniij: de qua re vide Laym. lib. 2. r. 3. c. 13. n. 5. Less. lib. 4. c. 2. n. 23. Filliuc. tr. 27. p. 2. c. 5. n. 92. Castro Pal. in 2. disp. 6. de charitate, p. 14. & nos infra, lib. 5. c. 1. §. 3.

§. VII. De excusationibus à jejuniis.

Causæ excusantes à jejuniis multiplices sunt; quæ Cordinis, & charitatis gratiâ, operæpretium erit distinctè percurrere.

Ætas.

1. Qui vigesimum primum annum non complevit, ex S. Th. 2. 2. q. 147. art. 4. ad 2. & passim DD. & qui sexagesimum annum attingit, quamvis nondum illum compleverit, excusatur à jejuniis. Ita Ioan. Sanch. d. 54. n. 10. Trull. lib. 3. in dec. c. 2. d. 4. n. 3. ille propter adolescenti necessitatem, hic propter vites (licet robustæ aliàs appareant) jam senio declinantes. Qui anceps est de sua ætate, quid faciet, diximus sup. lib. 1. c. 1. §. 7. verb. Ætas.

2. Porro, quoad hæc, Dubitabis primò, si quis in prima hora mediæ noctis hoc die, quo jejunandum est, compleat annum vigesimum primum, obligandusne erit ad jejunandum hoc eodem die?

Respondeo, si compleat ex eo, quod ipse natus sit in

ipsa mediâ nocte, ita ut privata jam dicta fuerit terminus extrinsecus sui natalis, obligabitur: quia tunc natus dies, cuius initium dat hæc prima hora, pertinet ad annum vigesimum secundum talis ætatis, quo urget jejunandi præceptum. At si compleat ex eo, quod natus sit ipsa prima hora mediæ noctis, ita ut dicta prima hora terminus intrinsecus ortus sui, non obligatur. Ita Io. Sanch. l. 3. n. 4. Dian. p. 1. r. 9. ref. 49. Bonac. c. vult. de præ. Eccl. p. vlt. n. 7. quia tunc illa prima hora pertinet ad complementum intrinsecus anni vigesimi primi, in quo tota atque aded etiam in hoc complemento habet adolescenti ille jus comedendi; Cum igitur possit hac hora comedere, & deinde non sit fraudandus communi refectioe, quæ conceditur in jejuniis, bis legitime comedit plenè adeoque, ut ex dictis liquet, legitime jejuniis liberabitur. Atque hæc excusatio multò erit clarior, si annum vigesimum primum compleat horâ secundâ, post mediam noctem, tertiâ, quartâ, cæteris.

3. Simile quid præterea eveniet in senes: non enim obligabitur jejunare eo die, in cujus prima hora intrinsecè attingit annos sexaginta, ut ex dictis item patet.

4. Quod si quis compleat annum vigesimum primum post aliquot dies quadragesimæ, certè solum ad consequentia jejunia obligabitur: ut contrâ, si quis attingat annum sexagesimum post ejusdem aliquot dies, ad jejunia consequentia non obstringitur. Ita Sanch. lib. 5. conf. c. 1. d. 2. n. 8. Lezana v. jejuniis n. 6. alique. Ratio est, quia præceptum jejuniorum in diebus quadragesimæ divinum est; quare potest urgere uno die, & non alio.

5. Dubitabis secundò, estne probabile fecerim non obligari ad jejuniis, si pertingat ad annum ætatis quinquagesimum; respondeo, mihi non videri probabile: quia non invenio jus, nec consuetudinem, nec rationes hanc sententiam solidè confirmantes. Ita Fag. 4. Eccl. pr. l. 1. c. 8. n. 11. Layman. l. 4. c. 1. n. 2. Io. Sanch. d. 54. n. 1.

Quod enim dicunt feminas faciliùs senescere, non convincit: quia ex alia parte jejuniis, ut omnibus est compertum, non perinde ac homines, hoc est, non multum macerantur. Non inficior interim, si quæ debiliior notabiliter sit, posse excusari: verum non erit tunc ex ætate, sed ex mala valetudine dicta excusatio.

6. Dubitabis tertio, Religiosus, qui nondum explevit annum vigesimum primum, teneturne ad jejunia per suam regulam, mortaliter indicta; Respondeo: probabile est obligari: Ita Ioan. Sanch. d. 54. n. 3. S. v. Jejun. n. 3. Thom. Sanch. in dec. lib. 4. c. 11. n. 56. Fag. pr. Eccl. l. 1. c. 8. n. 6. quia aliud est vinculum Religionis, quo tenetur dictis Religiosis ex vi regulæ; aliud Temperantiæ ex vi præcepti Ecclesiastici: Non igitur si uno non astringatur, ab alio liberabitur: cum non valeat illatio quæ à diversis. Sed notabile est etiam non obligari. Ita Afsan. Tamb. tom. 2. de jure Abb. d. 12. q. 2. n. 4. id. ult. edit. Med. l. 1. sum. c. 4. §. 10. Graff. l. 1. p. 1. c. 37. num. 42. apud Ioann. Sanch. l. c. quia præsumi potest nullam regulam velle sub mortali urgere cum ad jejunandum, quem Ecclesia obligare non solet. Vtraque sententia tuta est, & excipi sine timore potest. Limita, nisi regula expressè, vel tacitè (quod ex verbis ipsius colligitur) includat etiam nos minores adolescentes: tunc enim ad jejunium hi ex vi voti à se emissi obligabuntur.

7. Quid, si regula præcipiat, ut à suis Religiosis serventur jejunia Ecclesiæ, tenebunturne Minores anno vigesimo primo, ex vi regulæ eadem Ecclesiastica jejunia custodire?

Respondeo, cum Ioan. Sanch. l. c. n. 2. Fag. l. c. n. 6. Diana p. 1. r. 9. ref. 16. si id præcipiat regula, solum, ut ita dicam, demonstrativè, tanquam id, quod de jure inest, hoc est, veluti memoriam revocet Ecclesiastica præcepta, nequaquam tenebuntur: quia hoc modo non additur nova religionis obligatio: sed pristina tantum recolligitur, pro iis, qui aliàs per ætatem obligantur, ac si id regula novo mandet præcepto, utique, ut ex se patet, tenebuntur.

8. Ex dictis colligo, an obligentur sexagenarii ad jejunia prædicta ex se sola regula obligantia? Dico enim probabili

Ioan. Sanch. d. 5. l. n. 24. Idem nonnulli recte dicunt de ipso danno: credendum enim est ipsi jejunanti, qui bona fide sit persuaderi jejunium, sine gravi damno se tolerare non posse. Ita Sanch. l. 1. in dec. c. 17. n. 21. Suar. de leg. lib. 3. c. 24. fin. Sanch. v. jejunium n. 14. aliique. Adhuc tamen fecimus scrupulofo satis, qui licet creator id iudicio prudentis esse dijudicandum, facilius enim uni jejunium officiet, quam alteri; tamen qua ratione id iudicium fieri cum facilitate possit; à nobis doceri expectat, habeat ergo regulam illam quam, ut expeditissimam Doctores cit. & passim, communiter hic asserunt.

17. Illa infirmitas, seu illud damnum salutis notabile est quod operationes ordinarias cuiuslibet personae impedit; ita ut, qui consueti suo operandi modo eas exercere commodè cum jejunio nequeat: graviter ab illo offendi censendus sit: Hinc, si scolasticus ex jejunio capite doleat, vel quomodocunque cum difficultate studeat: Si mulier ex debilitate jejunijs servitia domus incommodè operetur: Si vir quilibet suum officium, artemque jejunando difficile exerceat, & similia, ex hoc capite damni à jejunio legitime excusabuntur. Nutrientes, praequantalesque huc reducuntur. Ita Cajet. in sum. v. jejunium. cap. 3. Azor. t. 1. lib. 7. cap. 17. q. 6. Sanch. lib. 5. conf. c. 1. dub. 14. n. 12. De an. p. 1. tr. 9. ref. 14. propter salutem enim sive infantis, sive suam, jejunio communiter excusantur: carnes autem tunc solum comedere iis conceditur quando sic complexio, & necessitas earum, vel infantium exposcit: idque etiam puto, antequam foemina concipiat, si à Medicis iudicentur jejunia matris nocitura proli suscipienda: quia multum grave est, foeminam uxoratam, prolem probabiliter in utero concipiendam fovere non posse sicuti enim alia remedia, sic convenientia alimenta poterit, imò & debet ponere: ne foetus fortè concipiendus elanguescat.

Ars laboriosa.

18. Officium, seu ars, quam quis exercet, sit ex se laboriosa, hominem per se liberat à jejunio. Ita DD. cit. & passim, & ita quidem, ut etiam si in illo exercitio quis inveniatur posse tolerare jejunium, adhuc ad illud non astringatur, ex declar. Eug. I V. an. 1440. in comp. prin. Fratrum Min. v. jejun. n. 2. apud Fag. p. 1. Eccl. 4. lib. 1. c. 8. n. 15. quia semper aspiciatur à lege id, quod est communiter, & per se. Quare posito, quod lex universaliter omnes artem laboriosam exercentes excludit, non erit hic includendus. Adde rationem, quia laboriosis artibus vacantes, frequentius indigent refectioe, ne in debilitatem, quando minus putant, labantur. Hinc Arator etiam robustus, patientissimisque ieiunia, contra Reg. lib. 4. c. 16. n. 216. imò etiam ditissimus, ex declar. cit. non obligatur ad jejunium; quia per se omnes aratores excusantur, & ex alia parte Ecclesia non intendit privare Fideles suo officio, modòque vivendi. praeterea, quamvis exercitia ex se non laboriosa obligationi jejunandi subjaceant; tamen, si quis ita sit debilis, ut suum officium alijs leve, ipsi sit laboriosum, à jejunio per accidens hoc est, ratione suae complexionis, excusabitur: Ita Th. Sanch. in conf. lib. 5. c. 1. dub. 6. n. 8. Reg. l. c. n. 219. quia pia Mater Ecclesia cum tanto dispendio obligare Fideles non intendit: Hinc Scriptores, verbi gratia, obligantur ad jejunandum, quia scribendi officium levis est laboris; fortè modice jejunans facilius scribet, quam cibo refectus: tamen si cui Notario ita laboriosa succedat scriptio, ut sic duplici refectioe suum munus obire nequeat; excusabitur certè per accidens, ratione suae complexionis.

19. Haec Doctrina ante oculos in tota hac materia per diligenter habenda est; sit enim frequenter, ut in aliquo Doctore invenias excusari quempiam à jejunio, sed per accidens: tu verò credas excusari per se, regulamque ad omnes alios minus legitime deducas. Nudius certius fuit, qui referret quendam Theologum non vulgaris literaturae, excusasse à jejunio hominem equo iter agentem; & debatque Theologas (ut idem refere-

bat) rationes, quia succussans equus ita malè hominem tractabat per integros dies, ut satis laboriosum illis fuisset illud iter equestre; quibus verbis clarè excusatio per accidens fuit, non per se, ille tamen, qui solutionem mirabatur, acriter contendebat Theologum in ea esse sententia, ut iter equo agentes excusandi sint à jejunio. Cumque ego inculcarem, ejusmodi excusationem nequaquam universalem, sed tali peculiari personae additam fuisse, nunquam constans vir veritati manus dedit. Deus immortalis! quantum refert, non apices rerum aspicere, sed interiorum earum viscera penetrare!

20. Si queras, quanam sunt officia ex se laboriosa. Dico ea esse, quae exercentur cum magna agitatione membrorum corporis; tunc enim multi spiritus commoventur, unde & ciborum auxilio opus est; & inedia, quae magis corpus exedit, non est addenda.

Potèd, plura sunt exercitia clarè laboriosa, plura manifestè non laboriosa; plura denique de quibus, qualia sunt, dubitatur; suo igitur ordine breviter singula delibamus.

Exercitia per se laboriosa.

21. Fabri Ferrarij, Lignarij, Murarij, Fossore, Agricola; seu Aratores, Lapidicidae, Bajuli, id est, onera per diem integrum portantes, Pistor, seu panem conficiens, Texores, Molitores, Fullones, hoc est, qui toto die panis, telis, vestibus lavandis vacant; Coriarij, Lanarij, hoc est, qui lanas lavando, tergendò, discutiendò curant; Argentarij, vel Aurifices, hoc est, qui utentes malleo, lima, similive instrumento laborioso, argentum, aurum, imò & quodlibet metallum versant; Iter agentes pedibus, Curratores, (Italice *quelli che corrono la posta*) Remigantes, Nautaeque tota die remos, vel alia navis exercitia praestantes; Typographi, non quidem qui littera ordinant, (leve enim id opus est) sed qui torculari operam navant, Mercenarij, hoc est, qui, ut merces vendant, iis onusti per urbem toto ferè die circumferunt; Ornantes templa, quando scilicet scalas transferentes, perique eas salientes cum magno labore hinc inde agitantur. Hi, inquam, omnes, similisque, quia laboriosas ex se artes exercent, à jejunio merito liberantur. Ita DD. citati, & citandi, *passim*.

22. Nota autem duo, vel tria; Primò, hic sermonem nostrum esse de his artibus absolute acceptis, secus si diminutè sumantur, si enim quis, v. g. in die jejuniij, duo, vel tria induscula lavet; parvo labore frumentum, bestiarum, vel aquarum vimolat; leviscula vittas texat, quod cum modico sit labore; Mercens vendat, longas vias nequaquam terens; non vocabitur absolute Fullo, Molitor, Textor, Mercenarius, licet integrum diem in his consumat, nec consequenter à jejunio immunis erit, quia ejusmodi exercitia sic diminutè accepta, non sunt per se laboriosa.

23. Praeterea ejusmodi opera jam certè laboriosa, totum diem, vel majorem ejus partem, vel certè in laboriosis artibus, bonam diem, partem, occupare debere, ut per se valeat excusatio, si enim laboriosissimus Faber per unam, vel alteram horam ligna, vel lapides caedat, non propterea eo die absolute, quantum est ex hoc uno labore, à jejunio liberabitur.

24. Denique Artifices, vel similes ex officio laborantes si fortè à suis laboriosis exercitationibus aliquo die vacent, an dicto die vacationis jejunare teneantur? Ajo probabile esse, si vacent uno, vel altero, non obligari regulariter ad jejunia: Ita Fag. Eccl. pr. 4. lib. 1. c. 8. n. 16. Diana p. 1. tr. 9. ref. 9. Sanch. in conf. c. 1. d. 7. n. 20. quia ne deficient illis vires, legitime possunt vel eas servare ad sequentia opera, vel easdem reficere pro operibus antecedentibus. At si multis vacent diebus, obligantur jejunio; quia excusatio neque à praecedenti, neque à praesenti, neque à consequenti labore peti tunc potest.

Exercitia per se non laboriosa.

25. Scriptores, Notarij, Pistor, Statuas fingentes, sed sine magno mallei strepitu, conatūque (secus ad Lapidicidas modo dicto reducerentur) Filum ex Lana, vel Lino

rayt eos non comprehendit à lege jejuniij. Ita Trull. loc. cit. n. 9. citans Fag. & Sà, Azor. p. 1. lib. 7. c. 17. q. 8. Laym. l. 4. tract. 8. cap. 3. n. 3. Sanch. in consil. 5. c. 1. dub. 7. n. 7. alique.

29. Dubium est quartò : De Barbitonforibus : Et quidem hds per se non excuso : tum quia ipsa conditio talis arguit non mihi apparet valde ex se laboriosa ; ut mihi non apparuit paulò antè Sartoria ; tum quia regulariter satis successive, & interpolatim, non autem continò per integrum diem hæc solet ars exerceri. Fateor tamen facillimè his exculationem accidentariam convenire posse, cum pedibus stantes, non verò sedentes laborare cogantur : Dices, Eugenius I V. *supra* allatus, declaravit omnes artifices eximi à præcepto jejuniij. Respondendo, negandum id esse, quia Pontifex tantum loquitur de artificibus exercentibus artes laboriosas : quare semper remanet nobis faciendæ de artis labore discussio, nisi fortè authoritatem Doctorum n. *precedente* dictam velis amplecti.

30. Inquires : Si quis artem, seu vivendi modum laboriosum non est ex sua conditione sortitus, potestne ex sua voluntate laboriosum opus aliquo die assumere, & consequenter eo die abstinendi legem licitè non custodire ?

Respondeo : Si id fiat aliqua notabili ex causa, posset ut, si quis carens, v. g. Ornator Templi, ipse cum diurno labore, ne festum relinquatur ; exoneret : idem erit, si pietatis gratià iter pedestre ad sacram Imaginè arripiat ; si se flagellis usque ad sanguinem notabiliter cædat ; si ad servendum infirmis totum diem, etiam cum proprio lucro laborando consumat : ipsa enim pietas satis rationabilem dat causam. Ita D. Th. in 4. d. 15. q. 3. art. 1. q. 2. c. non mediocriter de consil. 5. Ioan. Sanch. d. 64. n. 22. Th. Sanch. in consil. 5. c. 1. dub. 11. & 12. ex part. Idem iudico, si quando aliquod grave commodum laborando acquiram, vel incommodum à me grave abducam : tantè enim gravitati indulgere censetur Ecclesia. Ita Less. lib. 4. de iust. c. 2. num. 43. Fill. 1. 3. 27. p. 2. c. 6. num. 120. Trull. l. 3. in dec. cap. 2. d. 7. num. 13. At si sine causa, ut si quis pedestre ad venandum solum ob voluptatem se conferat, vel pila ludat, vel hastiludio vacet ; multò magis si cum peccato, ut si ad adulterandum, vel ad furandum dictum pedestre iter arripiat ; distinguendum erit : nam si hæc fiant eodem die, quo urget jejuniij præceptum, cum id sit ponere directum impedimentum executioni præcepti, dum præceptum urget, illicitè contra præceptum de jejunando fient. Lege Less. lib. 4. c. 2. n. 43. Laym. . 4. r. 8. cap. 3. n. 4. Trull. l. c. num. 13. si verò fiant tempore remoto, nec multum proximo ipsi diei, quo jejunium urget : non illicitè fieri *supr. §. de causis excusantib. ab auditione Sacri.* per occasionem diximus ; quem ut recolās, omnino velim.

31. Olim non excusavi à jejuniij lege adolescentem mobilem, qui magna animi propensione per integros quandoque dies, etiam cum jejunio dies concurrerent, per summam voluptatem, arti ferrariæ operam navabat, & scloperos, similiæque bellicæ artis acquisita instrumenta, artificis instar peritissimi fabrefaciebat. Fabrum ex officio dixi, in eodem hoc opere lubens excuso ; te verò excusare nequaquam debeo, quia illi quamvis divitiæ ars propria, qua neminem privare inter. lit Ecclesia, exculationem affert : te verò non officium tuum, non ars propria, non labor ex aliqua rationabili causa susceptus, nò aliud caput à jejunandi lege potest eximere. Scio quosdam excusare eum, qui semel, aut iterum assumit pilæ ludum, v. g. vel venationem, licet prævideat se sic non posse eodem die jejunare : quia præceptum (inquunt) jejuniij non obligat ad abstinendum ab iis honestis actionibus ; Ita Trull. l. c. n. 10. cit. Medin. & Led. Scio, inquam ; sed iis assentiri nequeo ; siquidem, dum urget præceptum, vel est in proximo obligor non apponere impedimenta ad illius executionem, ut dictum est satis *supr. d. §. 2.*

32. Illud tanquam certum libens admitto ; si etiam cum peccato te ita defatigasti, ut non possis jejunium

patie

lino nentes, famuli comitantes, Dominum per Urbem moderatè, etiam cum rheda obambulantem ; Iter lecti-
ca, navi, equo peragentes ; Cantores, Sacerdotes ; qui ve-
des consunt ; Ancillæ levita servituti domus exhibentes,
Medici, Chirurgi, Confessarii, Lectores cujuslibet scien-
tiæ, etiam qui plus Lectiones more ordinariò legunt,
de in universum ij, qui ea officia exercent, quæ ingenij
vi perficiuntur, ut Advocati, Procuratores, Scholastici,
de similes ; omnes, inquam, hi mihi videntur, artes mi-
nime per se laboriosas exercere, adeoque à jejunio per
se non excusari. Ita Doctores citati, & citandi
de nequaquam excusari. Ita Doctores citati, & citandi
quidam aliqui de aliquibus ex his asseverant,
si se, inquam, nam scio facile ratione alicujus gravis
circumstantiæ per accidens excusari posse, Fac enim pe-
ccatum famulum Domino per Civitatem totum diem
negotanti famulatum præstare debere ; Fac Cantorem
negotanti famulatum præstare debere ; Fac Advocatum, Le-
ctorem, confessorium, nisi alimento se refectent, suis
clientibus, auditoribus, penitentibus facere satis non
posse ; Fac navi iter agentem, sive gravem pati naufragam,
sive cibo sufficiente destitutum, &c. nonne, sed verò, per ac-
cidens, iis jejuni immunitatem concedes ?

Exercitia dubiè laboriosa.

26. Dubium sit : Primò, An concionatores munus
suum pro laborioso habere debeant ; Respondeo, mi-
hi non distinguendum videtur : Si per totam Quadrage-
simam quotidie, vel etiam ter, quaterve in hebdoma-
da concionentur horariam plus minus, conscientiam habeant
ad populum : affirmativè est respondendum, etiam si vò-
luntariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4.
c. 1. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
cessariè, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur ; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. c. 1. Diana p. 1. *tr. 2. §. 9. r. 10. 19.* Layman. lib. 4

pati: peccasti quidem, dum impedimentum jejunio exhibendo apposuisti: at poteris deinde sine novo peccato comedere, quia tunc verè incapax es macerationis jejuniij.

Paupertas.

33. Duplici via paupertas jejunium tollit: Primò, si pauper, quia indiget, laboret die jejuniij: unde propter defatigationem se cibis reficere opus habeat: Secundò, si careat cibis, quibus integram, eandemque sufficientem refectioem assumat: nam tunc, quia cogetur pauca identidem per diem comedere, jejunium dissolvit. Utraque excusatio, ut ex se patet, legitima est. Ita S. Thom. 2. 2. q. 147. art. 4. ad 4. *Fag. praece. Eccl. 4. l. 1. c. 8. n. 12. Sanch. in cons. lib. 5. cap. 1. dub. 15. n. 1. alique.*

34. Sed adhuc dubitabis: Primò, de eo, cui solum suppetit panis, & aqua, an is obligandus sit ad jejunium? Quid, si prater panem, suppeteret & vinum, vel potus vino similis? Quid denique, si prater panem, & vinum, non desit aliquod unum obsonium modici succi; ut, v. g. pisciculi, vel olivae, vel nuces, vel caepe, vel allia, &c.

Respondeo, non obligarem habentem solum panem, nec habentem insuper & vinum copiam; quia nimis esset onerosum, & laboriosum quomodocumque jejunium. At habentem aliquod unum ex dictis obsoniis obligatam, si raro, velbi gratia, semel aut iterum id contingat; non autem, si saepe. Ratio est, quia si saepe, maceraretur nimis, atque extra modum corpus: quæ certè nimia maceratio non habet locum, si id raro contingat; praesertim in homine rustico, firmæ sanitatis, & his vilioribus obsoniis assueti. Quod si cui in promptu essent non pauca ex dictis obsoniis, tum olivæ scilicet, naces, tum pisciculi, & similia; non audeo facultatem eidem non jejunandi concedere: (quidquid non nemo in contrarium sentiat) quia sufficiens habet alimentum à multis cibis vilioribus potest, quod ab uno, vel altero pretiosiore potuisset.

35. Dubitabis secundò: Qui habet unde vivat, non verò unde restituat, vel alat familiam, potestne primò laborare, & consequenter jejunium negligere, ut pretio laboris, quod debet, exsolvat, familiamve sustentet? Potestne secundò de victu sibi detrahere, & consequenter propter parvitatem victus non jejunare; ut sic pecuniam cumulans, dictis suis debitoribus, familiaeque satisfiat? Respondeo. Posse utrumque puto, quia restitutio, quæ est debita ex justitia, & sustentatio familiae, quæ est ex charitate, praevalent debito jejuniij, quod non est inductum ab Ecclesia cum tanto rigore: *Lege cap. non mediocriter, de consecr. dist. 5.* certè propter opera pietatis posse dissimulari ieiunium, modo num. 1. diximus. An sicuti potest, ita etiam debeat? Colligetur ex mox dicendis num. sequenti.

36. Virges. Sequeretur ex his, primò, pauperem, quando aliunde non habet, posse laborare die festivo, imò & omittere sacrum, solum, ut reddere debitum, vel familiam alere valeat; par enim videtur ratio de his, & de ieiunio: Sequetur secundò, ad id etiam obligari; potens enim adhibere media apta ad solvenda debita, à iustitia obstringitur, ut ea adhibeat.

Respondeo ad primum, concedendum esse sequelam; solum adverto, Sacrum non esse tam facile omittendum; quia præceptum audiendi sacrum die festo suam gravitatem habet, quæ non videtur regulariter vinci à modico illo lucro, quod à labore tam modici temporis, quo Missa durat, acquiri ordinariè potest. Respondeo ad secundum cum distinctione: nego enim ad id obligari, ut quis restituat; poterit enim debitor sibi persuadere creditorem nolle esse tam severum, ut obstringat ipsum ad conquiritam pecuniam medio tam extraordinario, quale est, laborare die festivo, in quo omnibus conceditur quies ad vacandum Deo. At verò concedo te obligari ad laborandum, quando tanta necessitas premit, ut sine illo festivo labore notabile damnum tua familia patiatur; tunc enim urget, ut bene tu mones, ratio Charitatis,

Conjugium.

37. Coniux non raro excusatione ducta ex ipsa conditione coniugij, liberatur à ieiunio.

Liberatur autem: Primò, in eo casu, quo non possit alteri reddere debitum, si ieiunet. Ita Thom. Sanch. 1. 9. de mar. d. 3. n. 10. *Leff. lib. 5. cap. 2. n. 44. Jo. Sanch. d. 54. m. 2.* alique. Ratio est, quia ius iustitiæ praevalet præcepto Ecclesiæ; nolentis cum tanto rigore ieiunium. Imò tunc peccaret coniux ieiunando. Ita Ledesma 2. p. 4. q. 17. art. 1. *ver. ex prædictis colligitur;* quia faceret contra ius alterius, dum ad reddendum illi debitum se notabiliter impotentem reddit. Tunc autem hic casus locum habet; quando coniux notabiliter debilitatem contraheret ex eo, quod cum ieiunio debitum redderet. Debitum, inquam, modè ab altero petendum: quæ moderatio attendenda est, spectata qualitate conjugum, juvenes enim, fortioresque sapientius, & ceteri, imbecillioresque rarius matrimonio uti convenit. Cum ergo quis non teneatur reddere nisi iuxta qualitatem suæ complexionis, ad quod solum, & non ad amplius virtualiter consensit coniux, cum matrimonio contraxit; ideo solum tunc debitum conjugale coniugem à jejunio immunitem reddit. Quod si precibus aliove modo posset coniux remove alterum à petendo debitum, adhuc tamen non teneretur uti hoc remedio, atque adeò posset non jejunare, & sic reddere. Ita Thom. Sanch. *l. c.* Ratio est, quia personalis obligatio reddendi est ex iustitia, quæ non obligat nisi ad reddendum personaliter debitum; non verò ad conquirenda, vel ponenda remedia, ne alter petat.

38. Negligi item jejuniij præceptum non potest, ut potentior, seu etiam, ut potens quis sit ad petendum debitum à conjugate. Ita Thom. Sanch. *ibid.* quia solum obligatio iustitiæ reddendi debitum excusat à jejunio: ut coniux non habet obligationem iustitiæ petendi, sed solum reddendi debitum.

39. Scio quendam concedere solutionem jejuniij et conjugij, qui nisi comedat, est ineptus ad petendum debitum moderatè, quia sicut Faber dives (inquit) ne suum officium ad quod ius habet, deserat, potest laborare, & consequenter non jejunare: sic conjugatus, ut suum officium usque matrimonio, ad quem ius habet, non amittat, poterit non jejunare, non quidem ut sit valentior, & potentior ad extraordinarias copulas, sed ut sit potens ad petendas copulas moderatas, ad quas ius habet.

40. Verum, nulla ratione placet hæc concessio; non solum, quia omnes ferè conjugati sic liberarentur à jejunio, si quidem pro omnibus est illud: *Sine Cerevis & Baccho friget Venus;* idemque possent conjuges præterdere quoad concubitus carnium, quod certè esset inauditum, verum etiam, quia cum usus matrimonij, quoad petitionem, sit liber in conjugibus, praevalet lex jejuniij, quæ est obligans. Sicuti, quia Fideles omnes tenentur interesse sacro diebus Dominicis, non potest quis excusari ab illo, quia vult uti sua libertate, quæ se conferat ipsam Dominicis diebus ad venandum; & sicut, quia Sacerdotes omnes tenentur recitare Horas Canonicas, non potest quis aliquem Sacerdotem excusare ab his recitandis, quia is vult uti sua libertate, quæ Breviarium suum in Mare projiciat: & ratio horum omnium est, quia idem præceptum, quod obligat ad finem, obligat etiam ad media proxima, & necessaria ad illum, & ne tempore, quo præceptum urget, ponantur impedimenta voluntaria ad ejus executionem, ut alibi à nobis dictum est.

41. Neque obstat paritas ducta ab Artifice divite quia lex jejuniij absolute non obligat Opifices laborantes; unde non est mirum, quod eisdem non obliget; si divites sint; per accidens enim est eos esse locupletes, at lex jejuniij obligat per se etiam conjuges; unde iij ob solam rationem conjugij nisi alia addatur excusatio, dictam legem à se non possunt excutere.

Illud approbo, si advertat coniux periculum incontinentiæ in alio, posse petere, etiam si, ut petat, opus sit jejunium frangere; quia tunc illud periculum in altero æquivaleret,

rebus Infidelium, vel servi in eorundem domibus alium cibum præter carnes non haberent, vel si jejunando in odium notabile Domini Infidelis inciderent, à jejunij præcepto propter dictam rationem eximerentur.

Bona fides: Ratio hospitij.

49. De bona fide si habet Sa, v. Jejun. n. 14. *Qui se putat justam causam habere non jejunandi, non peccat mortaliter, non jejunando: sic ille, imò nec peccare venialiter, si nulla prorsus fraude ita putat, certum sit. Nam si negligentiam adhibuerit in exquirenda causæ sufficientia, jam aliqua adest fraus, juxta cujus gravitatem, si adsit, vel levitatem, pensanda est culpa, ut universum explicuit.*

50. Atque ex hac fide bona excusandos esse aliquos sanctos viros præcis imbutos moribus, puto, qui Charitate urgente, ut hospites ex itinere, ut plurimum pedestri defatigatos ad cibum allicerent, jejunium etiam obligans se posse frangere existimabant: nisi eisdem excusari potius velis, quod non jam jejunium de præcepto Ecclesiæ, sed de regula ad mortale non obligante violaverint. Nam ceteris mihi non probatur solam hospitij rationem posse causam fractionis esse jejunij, sive ex præcepto, sive ex voto, sive ex penitentia debiti: Ita Azor. p. 1. lib. 7. c. 18. & 19. q. 1. & 2. pag. pr. Eccl. 4. lib. 1. c. 10. n. 11. Ratio præcipua est, quia in hac potissimum ætate nostra tam culta facile hospes, nisi sit inhumanus, & barbarus, poterit persuaderi jejunium à te, non ex aliquo capite Hospitis offensivo, sed solum ex obligatione tibi injuncta, servari: ratioque admodum ne dicam, nunquam, timeri aliquod damnum videtur posse ex tua sola abstinentia, si humaniter cetera hospitij jura custodias.

Ratio loci: Excusatio dubia, remissive.

51. De excusatione ratione loci, satis per occasionem dictum est in superioribus, c. 1. §. 2. n. 10. cum de excusatione ab assistentia Missæ tractaremus. De excusatione dubia, vide nonnulla *mox num. 6. sine*, & ea quæ supra diximus lib. 1. c. 3. §. 7. v. *Jejunium*.

Dispensatio.

52. Dispensationem de non jejunando concedi à Summo Pontifice posse, ex justa causa, licet, & valide, sine causa autem, saltem valide, ex supradictis cap. 3. §. 2. num. 3. satis constat.

53. Et quidem causa justa duplex est: Altera ex parte Summi Pontificis, altera ex parte ejus, qui dispensationem postulat. Ex parte hujus causa debet esse excusans, seu aliquo tandem modo impeditiva, de qua *mox num. 6.* Ex parte Pontificis non est impeditiva satis esse quancunque, etiam si non sit impeditiva jejunij: quare sufficit, si Pontifex moveatur ab aliqua sibi bene visa ratione, ita ut solum, quia vult se benignum alicui benemerito ostendere, sufficiat aliquando ad dispensandum, Lege Sanchez l. 8. de matr. d. 18. n. 7. Pont. l. 8. de matr. cap. 14. Castro Pal. l. 1. r. 3. de disp. d. 6. p. 8. §. 1. n. 3. Dianam p. 1. r. 1. d. res. 3. 5. Trull. l. 3. in dec. c. 2. dub. 7. n. 18. cujus rei ratio est, quia similes dispensationes concessæ pro persona particulati, non lædunt bonum commune, ne sunt in alicujus præjudicium, nec bonum ordinem Republicæ turbant: convenit enim ipsi Republicæ bono. Principi aliquando se benignum exhibere: ergo cum hæ dispensationes sint circa leges humanas ab ipso Pontifice dependentes, non est vnde tunc committatur ne levis quidem culpa. Proportionali modo esse discurrendum de dispensationibus concedendis per Episcopos à jejunij, solo jure Diocesano, (non autem universali, de his enim *mox n. 55.*) inductis, paritas rationis ostendit.

54. Atque ex his sit, peti posse dispensationem ex nulla causa à Summo Pontifice, & ab Episcopis in eorum proprio jure sine ulla culpa, Ita Sanchez ib. 8. de matr. d. 18. n. 9. tum quia integrum mihi est proponere desiderium,

equivaler petitioni, & petitiõ hujus redditioni, ad quam ingeri possit ratio. Idem puto (non enim absimilis est ratio) nisi petas, ingeras malam suspiciõem in altero, quod adulteraveris, vel aliam adamaveris.

43. Liberatur secundo, Vxor, si ex jejunio reddatur in ordinariè pallida maciẽque confecta, ut timor inordinabilis sit, ne à Viro minus notabiliter ametur: Ita Sanchez d. 3. n. 24. præceptum epim jejunij quieto matrimonij statui, quem certe sine debito amore perisilitari necesse est, obstat non debet.

44. Liberatur tertio si eadem vxor ita prohibeatur jejunare, ut si jejunet, rixæ exoriantur, & notabiliter amittatur Th. Sanchez l. c. n. 13. alter Sanchez l. c. n. 26. quævis enim peccet vir, si in hoc sufficienti causa faciat, vxor tamen si obediãt, non delinquit, propter rationem n. præced. dictam.

45. Liberatur quarto, Vxor Catholica, si prohibeatur à viro hæretico jejunare, idque non in contemptum Ecclesiæ, vel præcepti jejunandi, sed ob alias causas, puta ob incommodum parandi cibos Quadragesimalis, ob dispendium eisdem emendi vel quid simile. Ita Azor. l. 1. c. 18. q. 7. pag. l. c. n. 10. Trull. lib. 3. in dec. c. 2. dub. 7. Ratio est eadem, vel ferè eadem, ac modo dicta.

46. Liberatur quinto, ut id hæ occasione dicam, puella nubere volens, si ex continuo jejunio Quadragesimali (nam in jejunio uno vel altero, quod incidit in annum, id vix locum habere potest) speciositate faciemque suam amitteret: Ita Th. Sanchez l. c. n. 12. Ratio quæ poellæ honestum Matrimonium occupant, nõ potest clammum inferi speciei deperditio. Sed quod si quæ tantæ jacturæ? Respondet, quando ita colorem amitteret, maciẽque contraheret, ut, ea visa, statim de diti macie extra suum moram notaretur.

Opera Pietatis: remissive.

Difficultas invitandi.

48. Licet ob pietatis opera jejunium de præcepto negligere, satis per occasionem petimus cap. 3. §. 4. n. 6.

49. Quoad difficultatem. Cuius est molestiam aliquam in jejunio resistere, atque hæc nihilominus cognita præcepti jejunij Fidelibus ab Ecclesiæ: quare non est, ut quælibet difficultatem à jejunio te eximere impulerent potes. Agimus igitur hic de magna, ac valde extraordinaria difficultate: de qua sic distingue: Si difficultas oritur ex malo habitu tuo, ut quæ solitudine, etiam si magna obligas tam vincere, & jejunare. Ita Fill. m. l. 2. p. 2. c. 6. q. 9. n. 12. §. omnes eam tenemur malum habitum, quamvis inveteratum, extirpare. At si difficultas oritur ex prava corporis dispositione, quia, y. g. stomachi notabilem, atque extraordinariam debilitatem sentias, insolitam lassitudinem, & similia; excusaberis à jejunio, etiam si ejusmodi debilitas provenerit ex malo habitu nimis comedendi. Sic intelligo Bonac. l. 2. d. ult. de p. Eccl. l. 1. p. ult. n. 15. Ratio est, quia tunc ejusmodi incommoda reducuntur ad corporis infirmitatem, de qua supra satis, supràque disputatum.

Transitus per Terras Hæreticorum.

Servitius Catholicis apud Infideles.

48. Quando nullum adest, timeturve incommodum, si quando, ni jejunetur, apparet Religionis contemptus, jejunium esse observandum, etiam inter infideles, nulla est dubitatio. At sit vitæ periculum, vel alterius mali gravis, sine dicto contemptu, poterit, vel peregrinus, vel servus inter Hæreticos, seu Infideles, & jejunium, & frangere, & carnes comedere die Fidelibus venito, Azor. p. 1. l. 7. c. 8. q. 7. Trull. l. 3. in dec. c. 2. dub. 7. n. 22. quia præcepta Ecclesiæ positiva non obligant, ut nimis sæpe diximus, cum tanto dispendio. Hinc, si Remiges Christiani in tri-

rium meum; ceterum ad Superiorem pertinet inquirere causam sufficientiam: tum quia supponere possumus semper adesse causam benignitatis ex parte Prælati proprio jure. Fit insuper, posse quempiam uti prædicta dispensatione; Ita Suar. lib. 9. de leg. c. 19. n. 14. Pont. Dian. Barb. Navar. Val. alique quos citat, sequiturque Trull. l. c. tum quia suppono semper adesse dictam causam ex parte Pontificis, vel Episcopi: tum quia dispensatio sine causa concessa à legitimo Superiore, quales sunt in proprio iure Prælati, jam est valida, ut supra vidimus non igitur peccabit, qui dispensatione iam valida utitur, cum per dispensationem validam, valide à lege exemptus sit; esto, Superior peccaverit.

Dixi (sincere) nam si falsum exprimas, vel verum taceas, longè alia est ratio, de qua re alibi.

55. Loquamur iam de Episcopis, Prælati Regulæ, Episcoporumque Jurisdictione gaudentibus, (qui sint hi, vide in simili *sup. c. 3. §. 2. n. 3. 2.*) quoad universalia ieiunia indicta toti Ecclesiæ.

Primo: Dicti Prælati Papa inferiores, non solum possunt dispensare in ieiuniis proprii iuris, ut modò dictum est; sed etiam possunt cum suis subditis aliquando dispensare in ieiuniis lege universali institutis. Ita S. Thom. in 4. dist. 15. q. 3. art. 2. q. 4. ad 3. Suar. lib. 6. de leg. c. 14. fin. Sanch. lib. 5. conf. c. 1. dub. 5. n. 16. Fag. pr. Eccl. 4. l. c. 9. n. 2. Ratio est, quia potest Prælati inferior dispensare in lege superiore, quando non est recursus ad Superiorem, casusque dispensandi est frequens, qualis certè est hic de ieiunio. Intellige semper, dummodo in huiusmodi universalibus legibus existat causa, se tenens ex parte subditi; quia dispensare in lege Superiore, hic solum concessum est, ut subditorum necessitatibus subveniatur.

56. Inter hos potentes dispensare dicto modo in ieiuniis universalibus, connumerat Barochum, etiam præsentem Episcopo. Ita plures, quos citat, & sequitur Joan. Sanch. d. 54. n. 36. Th. Sanch. lib. 8. de matr. disp. 9. n. 27. Et ratio præter præscriptam consuetudinem est, quia secus nimis gravarentur Fideles, imò & Episcopi, si hi essent pro eiusmodi minutis, & frequentibus dispensationibus semper adcundi.

57. Secundò, quilibet ex dictis, imò & à delegatis ab ipsis, eo modo, quo cum subditis suis dispensare potest, poterit etiam secum ipse immediatè, vel mediatè, committendo scilicet suo Confessario, ut dispense: id quod satis sit hic innuisse. Lege Castr. tr. 3. disp. 6. de disp. p. 7. §. 1. n. 2. Diana p. 1. t. 9. ref. 15. Laym. l. 1. tr. 4. c. 22. n. 3. 2. Alf. Tamb. l. 2. de iure Abb. d. 1. 2. q. 8. n. 1. & 2. in nova edit.

58. Tertiò; quamvis Episcopi non possint abrogare ieiunia universalia Ecclesiæ; quia nihil potest, absolute loquendo, Inferior in lege Superioris; tamen concurrente gravi causa, valet pro tota sua Diocesi aliquando dispensare. Sic paucis ab hinc annis dispensatum fuisse ad edendas carnes tempore Quadragesimæ, grassante peste, Panormi; fame premente, Messanæ, scimus omnes.

Multò magis poterunt ex causa transferre. Ita Sanch. in conf. lib. 5. c. 1. d. 7. p. 17. Undè rectè factum est Panormi, ut in die Natalis Sanctæ Christianæ Civitatis Patronæ, quæ incidit in Vigiliam sancti Jacobi, non jejunetur, sed ob celebritatem Festi transferatur jejunium in diem præcedentem.

59. At poteritne Episcopus commutare, hoc est, sine ulla causa, concedere ipsi, vel toti Diocesi, ut loco jejuniij aliquod opus spirituale, sive æquale jejunio, sive majus exhibeat? Respondeo, non posse in jejuniis indictis jure communi, vel jure Provinciali; Possè in jejuniis à se, vel Prædecessoribus, vel Concilio Diocesano inductis. Lege Suar. lib. 6. de leg. c. 16. imit. Castr. l. 1. n. 3. d. 6. de disp. p. 9. n. 4. Indicat Sanch. l. 3. de matr. d. 10. n. 1. & c. licet, de for. Ratio prioris dicti est; quia Episcopi solum ex causa excusante subditos dispensare ex legibus Superioris valent (vide quæ dixi, cum de dispensatione laborandum die festo): si ergo nullam supponis causam, ex parte subditi, nullam supponis auctoritatem. Ratio dicti posterioris est: quia leges à se dependentes abrogare potest ex quacunque causa, quamvis subditos non excusante, ut modò n. 53. dictum est; opus autem bonum, in quò commutari jejunium supponimus, jam aliqua causa est.

60. Quartò: quænam debet esse causa excusans, sèque ex parte subditi tenens, in hac materia? Respondeo: satis erit una ex illis causis excusantibus à jejunio, hæcenus explicatis, licet non totaliter, sed aliquo tandem modo insufficienter excusans. Ita Sanch. in conf. lib. 3. cap. 1. d. 6. n. 2. Item satis erit, si dubium sit, an dicta causa sufficiat ad excusandum absolute subditum à jejunio; Ita ibid. vel æ sufficiat Superiori ad expediendam dispensationem. Ita idem ibid. dub. 5. n. 26. Trull. lib. 3. in dec. c. 2. d. 7. n. 19. Less. v. Jejunium, n. 10. Ratio horum est, quia si causa est magna, & gravis, non indigemus dispensatione: si nulla, non potest ea licitè dari: ergo ut aliquid operari possit potestas dispensandi, satis erit, si causa non sit adeò gravis, vel sit dubia. Quando superiores advertunt, causam minus esse sufficientem ad absolutam dispensationem, misceant aliquam commutationem, purà Orationem, elemosynam, &c.

61. Majorem causam, requirit in dispensatione ad carnes, quam ad frangendum jejunium, admonitione non indiget. Quid de lacticiis, comparatione facta ad jejunium? Aio, majorem requiri causam ad dispensandum jejunium, quam ad edenda lacticia: quia cum lacticiis stare jejunium potest; atque adeò minus dispensatur in iis solum edendis, quam in violando jejunio.

62. Quintò denique, Confessarius, ex Sanch. conf. lib. 3. c. 1. dub. n. 28. & lib. 8. de matr. d. 9. c. 27. Fag. pr. Eccl. 4. lib. 1. c. 9. n. 3. Trull. lib. 3. in dec. c. 2. dub. 7. n. 18. Medicus, ex iisdem ibid. vel quilibet vir prudens, ex iisdem ibi: ut etiam Abbatissa, ex Joan. Sanch. in fel. d. 54. n. 37. fin. Lezana v. Abbatissa, n. 14. dispensare in jejuniis non valent: solum possunt, quatenus sunt periti, declarare causam adesse sufficientem ad non jejunandum. Ratio est manifesta, quia ad dispensandum requiritur jurisdictio spiritualis, qua hi carent; at ad declarandum, sufficit peritia.

63. Verùm, quid fiet in casibus, in quibus nec adeit Superior, qui dispense: nec vir peritus, qui declarat? Respondeo: si licet ipse subditus bona fide putans sufficientem sibi adesse causam, ut colligimus ex S. allato n. 49. Sed jam, librum hunc quartum feliciter, si Deo placeat, cum gratiarum actione claudamus.

FINIS LIBRI QUARTI.

Ac totius Operis primæ Patris.

Laus Deo, Beatissima Virgini, ac Beato Aloysio.